

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія фізичної культури і спорту

Освітня програма «Фізична культура і спорт»

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціологія фізичної культури і спорту
Викладач (-і)	Випасняк Ігор Петрович
Контактний телефон викладача	0667776933
Е-mail викладача	kicuk80@gmail.com
Формат дисципліни	Лекційні заняття – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр	1/2
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок 13.30
2. Опис дисципліни	
<p>Дисципліна призначена для студентів першого курсу другого магістерського рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт та покликана сформувати у них цілісну систему знань щодо формування та поглиблення професійно-необхідних теоретичних знань і практичних вмінь та навичок у майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту з соціологічного забезпечення умов їх діяльності, навчити організувати соціальну роботу, сформувати у студентів практичні навички організації формування спортивної групи, колективу; ознайомити їх з особливостями організації конкретного соціологічного дослідження в сфері фізичної культури і спорту.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Навчити студентів організовувати та проводити конкретні соціологічні дослідження розробляти та обґрунтовувати напрями залучення різних верств населення до різноманітних видів рухової діяльності і спорту, сформувати здатність складати програму соціологічного дослідження в галузі фізичної культури і спорту та проводити соціально-корекційну роботу з різними категоріями населення.</p> <p>Одне з головних завдань дисципліни - підготувати майбутнього магістра до своєї майбутньої професійної діяльності, навчати студентів інтегрувати знання, одержані в суміжних курсах і окремих методиках, знаходити шляхи реалізації міжпредметних зв'язків цих знань у педагогічній діяльності з фізичного виховання дітей, підлітків, студентства та юних спортсменів.</p>	
Компетентності	
<p>ЗК-7 Готовність особистим прикладом позитивно впливати на оточуючих з точки зору дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя</p> <p>ФК-5 Здатність налагоджувати зв'язки з особами, залученими до педагогічного, рекреаційно-оздоровчого та організаційно-управлінського процесів, з метою підвищення його ефективності</p>	

ФК-10 Розробляти програми і методичну документацію у сфері фізичної культури з врахуванням соціальних, морфо-функціональних, психологічних особливостей контингенту різного віку і статі, природних і економічних особливостей регіону

ФК-17 Здатність направляти всі види своєї професійної діяльності на пропаганду здорового способу життя різних груп населення, на формування фізичної культури особистості, як комплексної, цілеспрямованої системи на основі міждисциплінарного підходу

ФК-18 Здатність розробляти, реалізовувати і контролювати соціально значущі програми по залученню різних груп населення до активних занять фізичною культурою і пропаганди здорового способу, використовуючи новітні технології

Програмні результати навчання

ПРН-2 Знати базові основи психології, педагогіки та розуміє загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів старшої школи, студентів та інших груп населення

ПРН-9 Вміти розробляти і реалізувати методики, технології і прийоми навчання, аналізувати результати процесу їх використання в організаціях, що здійснюють освітню діяльність, в тому числі в умовах інклюзії

ПРН-20 Розуміти важливість навчання упродовж життя і вдосконалення своєї набутої під час навчання кваліфікації.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Соціологія фізичної культури і спорту як наука та її місце в системі наук.	Знати: базові поняття навчального курсу «Соціологія фізичної культури і спорту»; зміст і структуру, цілі і задачі, функції соціології фізичної культури і спорту; основні відмінності соціології фізичної культури і спорту від інших соціальних дисциплін; історичні аспекти розвитку соціології фізичної культури і спорту. Вміти:	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Тести рівня знань, • Завдання для самостійної роботи
2	Місце і роль фізичної культури і спорту в соціальних інститутах суспільства	Знати: функції фізичної культури, специфічні функції спорту, напрямки в діяльності ЗМІ з питань пропаганди цінностей фізичної культури і спорту, місце і роль фізичної культури і спорту в соціальних інститутах суспільства; ціннісний потенціал фізичної культури і спорту; інноваційні компоненти педагогічної системи освоєння цінностей фізичної культури і спорту. Вміти:	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Тести рівня знань, • Завдання для самостійної роботи
3	Соціологічні проблеми спортивної діяльності.	Знати: характеристики спорту вищих досягнень і інших різновидів спорту; соціальні протиріччя, які визначають кризову ситуацію в розвитку спорту вищих досягнень; історію розвитку олімпійського руху, проблеми гуманізації спорту вищих досягнень; поняття і основні риси спортивної кар'єри; періоди розвитку;	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Тести рівня знань, • Завдання для самостійної роботи

		особливості соціальної адаптації спортсменів. Вміти: Соціологічний прогноз розвитку спорту вищих досягнень в 21 столітті.	
4	Поняття про конкретне соціологічне дослідження, його методологію, методику і процедуру.	Знати: поняття про соціологічне дослідження, його методологію, методику і процедуру; методологічні основи соціологічного аналізу; процес дослідження, етапи дослідницької роботи етапи роботи над науковим дослідженням (підготовчий, етап роботи над змістом, заключний); особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, мета, завдання, основні форми; вимоги до наукових досліджень. Вміти: робити доповіді за результатами наукових досліджень.	<ul style="list-style-type: none"> • Підготувати доповіді із запропонованих тем • Контрольні запитання, • Тести рівня знань, • Завдання для самостійної роботи
5	Методи дослідження в соціології фізичної культури і спорту	Знати: методи дослідження в соціології фізичної культури і спорту, їх характеристику: метод спостереження, метод аналізу документів, методи опитування; соціальний експеримент; методи аналізу і прогнозування соціологічної інформації, проектування рішень проблем фізичної культури і спорту. Вміти: проводити бесіди, інтерв'ю, складати анкети, визначати об'єкт, мету, прийоми спортивно-педагогічних спостережень; використовувати та обробляти результати психодіагностичних методик; підбирати тести рухової активності у дослідженнях з фізичної культури для різних груп населення.	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Тести рівня знань, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне (семінарське) заняття	35
Самостійна робота	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (екзамен)	Сума
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	C11	C12	C13	C14	CP	100	100
РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП	РП			
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0,15	
0,35														0,15	0,50	

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Екзамен	Разом
35	15	50	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,35, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 35 балів.
- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.
- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 35 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,15, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 15 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).
- Допуск до іспиту становить мінімум 25 балів, максимум 50 балів; бал

- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 4 основні запитання (по 10 балів за кожне запитання) та 2 додаткові (по 5 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів)

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше
Література	
Основна	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Горський С. В. Соціологія туризму // Соціологія : навчальний посібник. К., 2003. 408 с. 2. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії : навч. посіб. 2-ге вид., допов. і випр. К. : МАУП, 2004. 464 с. 3. Спеціальні та галузеві соціології : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. / В.Є. Пилипенко (ред.). К.: Каравела, 2003. 300 с. (Серія “Вища освіта в Україні”). 4. Паначев В. Д. Социализация личности студента в процессе физкультурно-спортивной деятельности. Пермь: Изд-во ПГТУ, 2007. 348 с. 5. Лукашук В.І. Основні етапи розвитку соціології спорту. СОЦІОПРОСТІР: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи. 2011. № 1 (2). 6. Столяров В.И. Социология физической культуры и спорта (основные проблемы, новые подходы и концепции). М., 1999. 7. Лубышева Л. И. Социология физической культуры и спорта: Учеб. пособие. М.: Издательский центр «Академия», 2001. 240 с. 8. Мильнтейн О.А., Прокопчук Ю. А. Анкетирование как средство общения социолога с респондентами 	

в сфере физической культуры и спорта: Методические рекомендации [для студентов института физической культуры]. Краснодар: ГЦОЛИФК, Краснодарский ГИФК, 1991.

9. Новикова С. Методика составления социологической анкеты по физической культуре (курс практической социологии) : Учебно-методическое пособие. М. : РГАФК, 1996.
10. От идей Кубертена к модели спорта XXI века (Духовность. Спорт. Культура. Вып. Первый). Сб./Сост. И ред. В.И. Столяров. Москва, Смоленск: Гуманитарный Центр «СпАрт» РГАФК, Смоленская Олимпийская Академия, 1996.
11. Кулаков А. П. Измерение в социологии : учеб. Пособие. Новосиб. гос. архитектур.-строит. ун-т. Новосибирск : НГАСУ (Сибстрин), 2005. 124 с.
12. Головатий М.Ф. Соціологія молоді: Курс лекцій. К.: МАУП, 2006 2-е вид., перероб. і доп. 304 с.
13. Соціологія : Посібник для вузів / За ред. В.Г. Городяненка. К. : Академія, 2002. 334 с.
14. Лукашук В.И. Функции спорта как социального института. Методология, теория та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. С. 437-440.
15. Кириленко О.М. Спортивна активність населення України: соціологічний аналіз. Методология, теория та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : Збірник наукових праць. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. С.305-314.
16. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” [Електронне видання] // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 14. – Ст. 80. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>.
17. Фізична культура // Вікіпедія – вільна енциклопедія [Електронне видання]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Фізична_культура.
18. Васильченко О.А. Роль спорта в предупреждении девиантного поведения молодёжи . Нова парадигма (Альманах наукових праць). Вип. 29. Запоріжжя: ЗДУ, 2003. С. 122-126.
19. Васильченко О.А. Напрямки соціологічних досліджень в області фізичної культури та спорту. Методология соціального пізнання: здобутки й проблеми. Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції 25 травня 2005 року. Київ – Запоріжжя: Просвіта, 2005. С. 253-254.
20. Васильченко О.А. Шляхи подолання та запобігання девіантної поведінки серед спортсменів. Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції "Гуманізація вищої освіти: філософські виміри" (м. Бердянськ, БДПУ, 14-16 червня 2005 р.). Бердянськ: БДПУ, 2005. С. 64-65.
21. Випасняк І. П., Гевкалюк Н. О., Завійський Ю. М., Калуський З. В., Лібрик О. М., Луцький Я. В., Мицкан Б. М., Мокров О. М., Мочернюк В. Б., Попель С. Л., Презлята Г. В., Султанова І. Д., Тягур Р. С. Теоретико-методичні основи фізичної культури /за редакцією проф. Мицкана Б. М.. Івано-Франківськ.: Плай, 2012. 354 с.
22. Випасняк І. П. Корекційно-профілактичні технології у процесі фізичного виховання студентів із функціональними порушеннями опорно-рухового апарату [Текст]: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2018. 347 с.
23. Презлята Г.В. Здоровий спосіб життя: ідеї, пошук, досвід. Монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2013. 484с.
24. Луцький В.Я. Спортивні споруди та обладнання: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2011. 203с.
25. Мицкан В.М. Спортивний туризм, спеціальне та групове спорядження: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: “Плай”, 2011. 120с.
26. Лой Дж., Кенъон Г., Макферсон Б. Состояние и перспективы социологии спорта. Хрестоматия по социологии спорта; [сост. В.И.Столяров, Н. Н.Чесноков, Е.В. Стопникова]. М. : Физическая культура, 2005. Ч. 1. С. 44 – 49.

Інформаційні ресурси

27. Наукова бібліотека ПНУ імені Василя Стефаника. – м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 57, тел. (0342) 59-60-34, pnu-lib@rambler.ru
28. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.Франка. – м. Івано-

Франківськ, вул. Чорновола, 22, тел. (0342) 75-01-32; fax: 3-21-89; E-mail: libifua@gmail.com
29. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста за спеціальністю «Фізичне виховання».

30. Закон України «Про освіту» в редакції від 06.10.2016 р./ <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/materiali-do-zakonu-ukravini-pro-osvitu.html>.

31. Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 19 січня 2010 р. / http://www.osvita.org.ua/pravo/law_05/.

32. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» в редакції від 19 грудня 2006 р. / http://www.osvita.org.ua/pravo/law_06/.

33. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» в редакції від 19 травня 2015 р. / http://www.yurfact.com.ua/zminy-do-zakonodavstva-2015/zminy_vid_19-05-2015_do_zu_pro_fizychnu_kulturu_i_sport

INTERNET – ресурси:

34. <http://socio.rin.ru> – Портал по социологии с большим количеством информации.

35. <http://i-soc.com.ua> – Інститут соціології Національної академії наук України.

36. <http://kiis.com.ua> – Київський міжнародний інститут соціології (КМІС).

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. (0342) 59-60-12 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ ktmfks@pnu.edu.ua
Викладач	Випасняк Ігор Петрович доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
Контактна інформація викладача	+380667776933 ihor.vypasniak@pnu.edu.ua

9. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: <ul style="list-style-type: none">➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
--------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у</p>

	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
--	---

Викладач: _____ І. П. Випасняк.